

ИЗ ЖИВОТА ГРАДА БЕОГРАДА

У вези све интензивнијег рада на изградњи Београда и регулације по генералном плану у 1955 години било је расписано неколико врло значајних конкурса. Доносимо прво резултат конкур-

са за израду идејне скице за нову зграду Музеја града Београда, а затим још четири који се односе на Трг Димитрија Туцовића, Трг Републике, Савску падину и један блок у центру града.

КОНКУРС ЗА ИЗРАДУ ИДЕЈНЕ СКИЦЕ ЗА НОВУ ЗГРАДУ МУЗЕЈА ГРАДА БЕОГРАДА

Извештај оцењивачког суда о прегледу и оцени поднетих радова

Овај Конкурс расписан је 1954 године. Оцењивачки суд, одређен условима Конкурса за израду идејне скице за нову зграду Музеја града Београда, извршио је преглед и оцену примљених радова. У саставу оцењивачког суда налазили су се:

- а) од стране Секретаријата за просвету и културу НО града Београда — Перовић Јела, инспектор за културне установе; арх. Бајлон Мате, професор ВТШ; арх. Љиљана Шакић;
- б) од стране Музеја града Београда — Симић-Миловановић Зора, управник Музеја, Шишмановић Душан, секретар Музеја;
- в) од стране Друштва музејско-конзерваторских радника НР Србије — Мано-Зиси Ђорђе, кустос Народног музеја;
- г) од стране Савеза друштава архитеката ФНРЈ — арх. Остроговић Казимир из Загреба и арх. Бежек Нико из Љубљане;
- д) од стране Урбанистичког завода НО града Београда — арх. Мирковић Бранислав;

- ђ) од стране Друштва архитеката Србије — арх. Леко Димитрије и арх. Куртовић Ива.

Примљено је 19 (деветнаест) радова, припелих у одређеном року и у неповређеним запечаћеним омотима.

Пре приступања оцењивању радова Комисија је по одређеним питањима изградње зграде музеја заузела следећи став:

А — Урбанистичка поставка

Објекат треба да буде што више прожет слободним површинама и зеленилом. Објекат треба да има што мањи број етажа. Ово одговара и унутрашњој функцији објекта и урбанистичкој тежњи да се из блоковске градске изградње изврши прелаз на парковске просторе. Да се приступ осигура првенствено из Кнез Михаилове улице. Још позитивније је ако је приступ музеју уочљив и из улице 7 Јула и Узун Миркове.

Б — Генерална диспозиција

Као позитивно ценило се следеће:

- а) што ужа веза депоа са изложбеним просторима;
- б) што боља веза депоа са кустосима и управом, депоа са изложбеним површинама и веза управе и кустоса са главним улазом;
- в) што бољи приступ повременим изложбама и дворани за предавања из главног вестибила;
- г) смештај лапидаријума, његов однос са главним вестибиллом и са изложбеним просторима као и његова атрактивност;
- д) прегледност и могућност добре оријентације посетилаца;
- ђ) постигнута вредност изложбених простора како по димензијама, тако и по њиховој адаптабилности.

В — Осветлење

- а) добро осветлење (дневно осветлење) свих простора уопште;
- б) специјално добро осветлење музејских и галериских простора где се углавном сматра као позитивно осветлење галериских — зенитално а музејских — са стране.

*

По извршеном поновном упоредном прегледу свих скица издвојених за ужи избор, одлучено је да се предвиђене награде и откупи доделе на следећи начин следећим скицама и то:

I и II награда се спајају и деле на две једнаке награде од по 275.000 радovima под шифром 91112 и 37331; III награда у износу од 200.000 динара додељује се раду под шифром 15954;

IV награда у износу од 130.000 динара додељује се раду под шифром 35826 и

V награда у износу од 135.000 додељује се раду под шифром 11117.

Четири откупа од по 60.000 динара додељују се радovima под шифрама: 69696, 12081 и 51315.

При отварању коверата са именима аутора, констатовано је да је аутор рада под шифром:

- 91112 — арх. Ратомир Богојевић.
- 37331 — инж. арх. Бреговац Здравко и арх. Рихтер Вјенцеслав.
- 15954 — инж. арх. Хаберле Марјан и инж. арх. Јурковић Минка.
- 35826 — аутори: арх. Богдан Игњатовић и арх. Леон Кабиљо. Сарадници: арх. Бранка Гардиновачки и арх. Богиња Дамњановић.
- 11117 — арх. Константин Крпић.
- 69696 — инж. арх. Бертол Јурај.
- 12081 — Богошевић Живорад.
- 54321 — инж. арх. Бранислав Миленковић и апс. арх. Јелисавета Миленковић.
- 51315 — арх. Драган Илић, арх. Владета Стојаковић и студ. арх. Драган Ивковић.

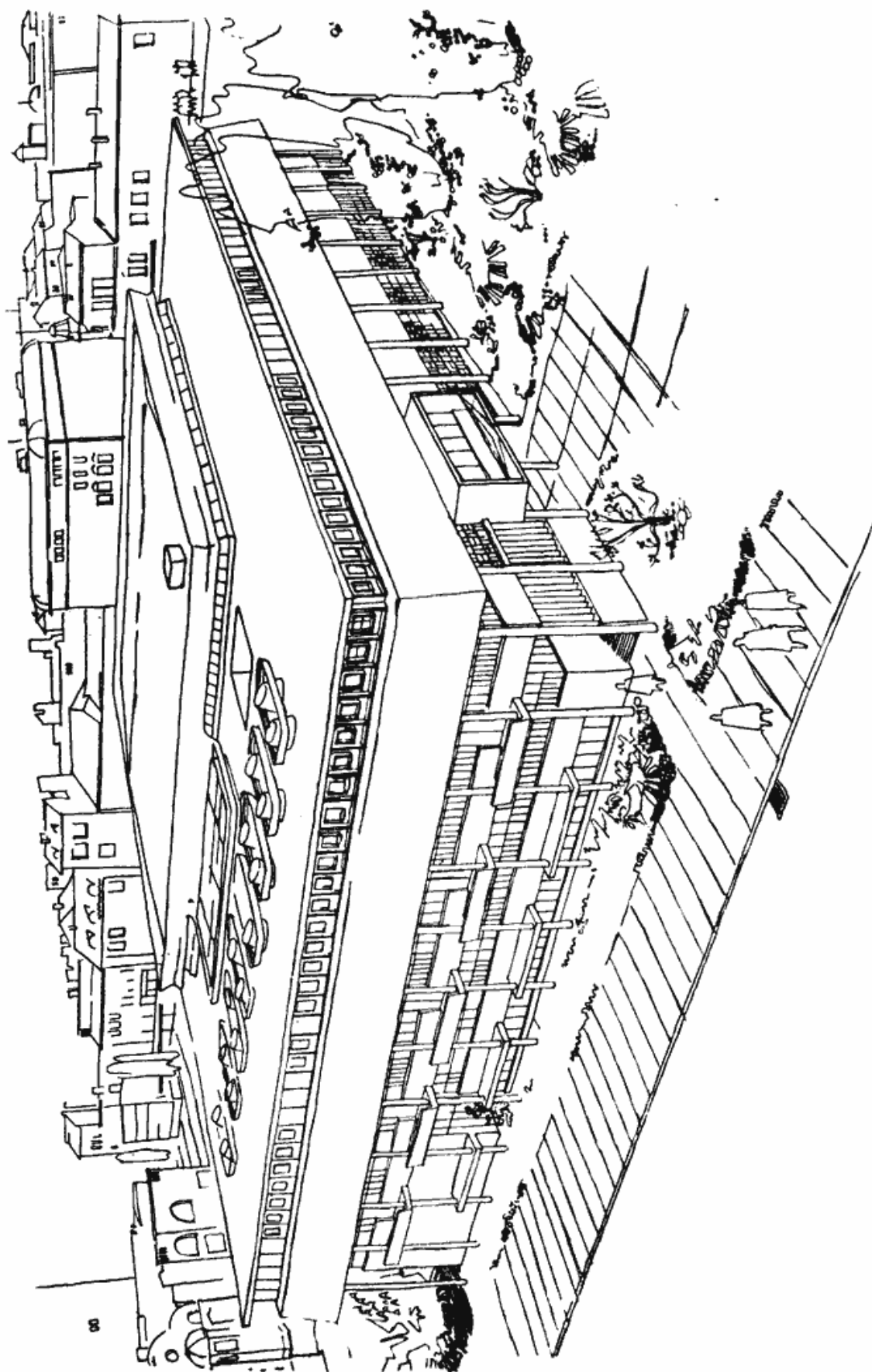
СКИЦА ПОД ШИФРОМ 91112

Има 5 засебних листова цртежа, технички опис, квадратура од 9.270 м² и кубатура од 45.445 м³. Дати су сви тражени цртежи и прилози.

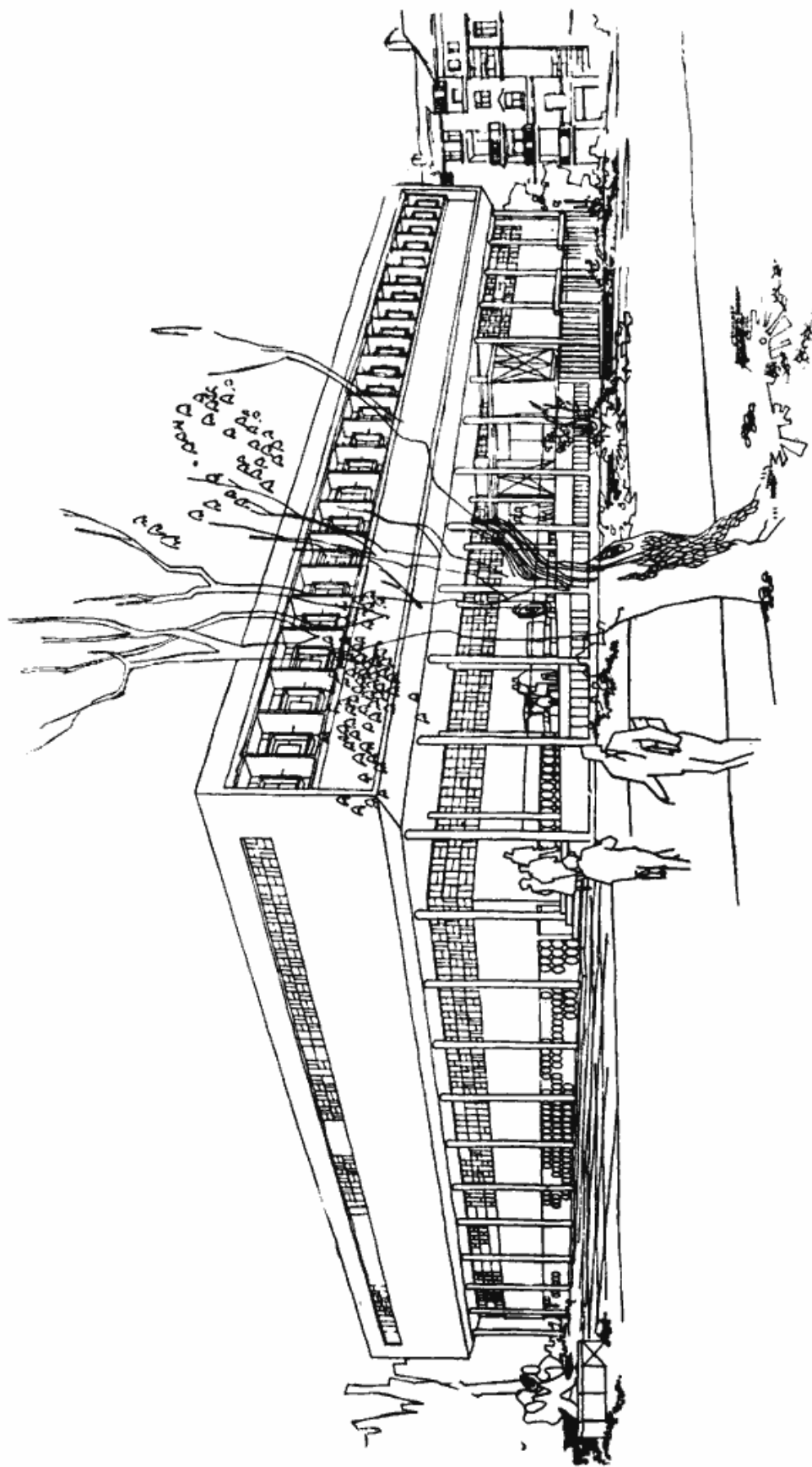
Урбанистичка концепција увлачења калемегданског зеленила остварена је. Сажети облици и одмерени волумени зграде у зеленилу чини успешно решење поступног прелаза из блоковске изградње града у калемегдански парк. Овим је уједно за ову врсту објеката постигнута и потребна изолација од околних улица.

Основна диспозиција просторија која почива на томе да у најнижи етаж ставља сервисну службу, депое и део управе, у приземљу остали део управе, салу за повремене изложбе и добро организовани почетак музејског дела са централно положеним лапидаријумом, који се континуирано наставља у првом спрату где су смештене остале просторије музеја, слике П. Бељанског и изложба пејсажа, сматра се исправном.

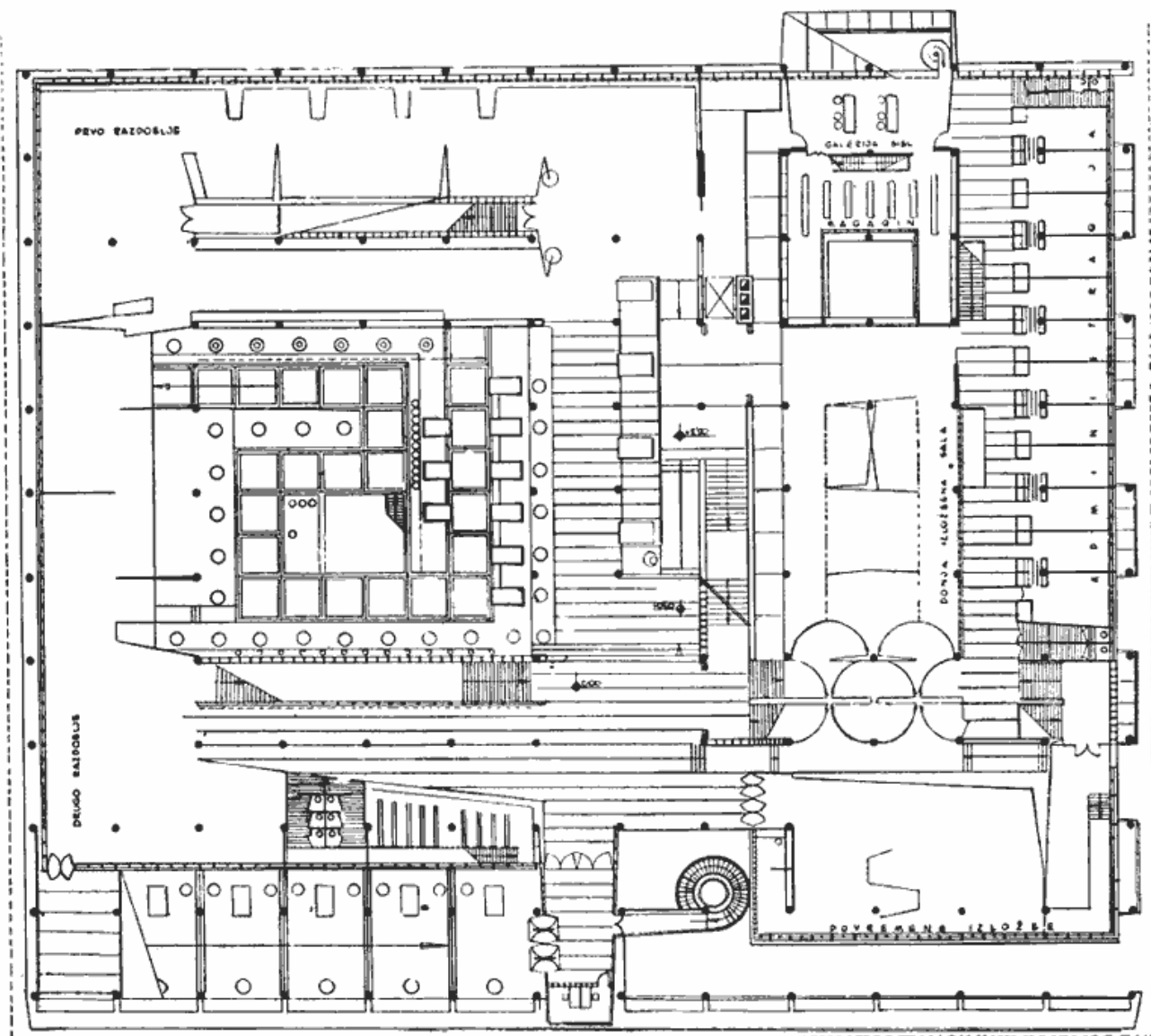
Тенденција пројектанта да обликује просторно објекат нарочито је успела у формирању припремног трема пред улазом у музеј, затим кроз органско повезивање главног музејског вестибила, са лапидаријумом у приземљу што је уједно довело до успешног усклађивања функција са обликовањем. Међутим, примена искључиво континуиране ко-

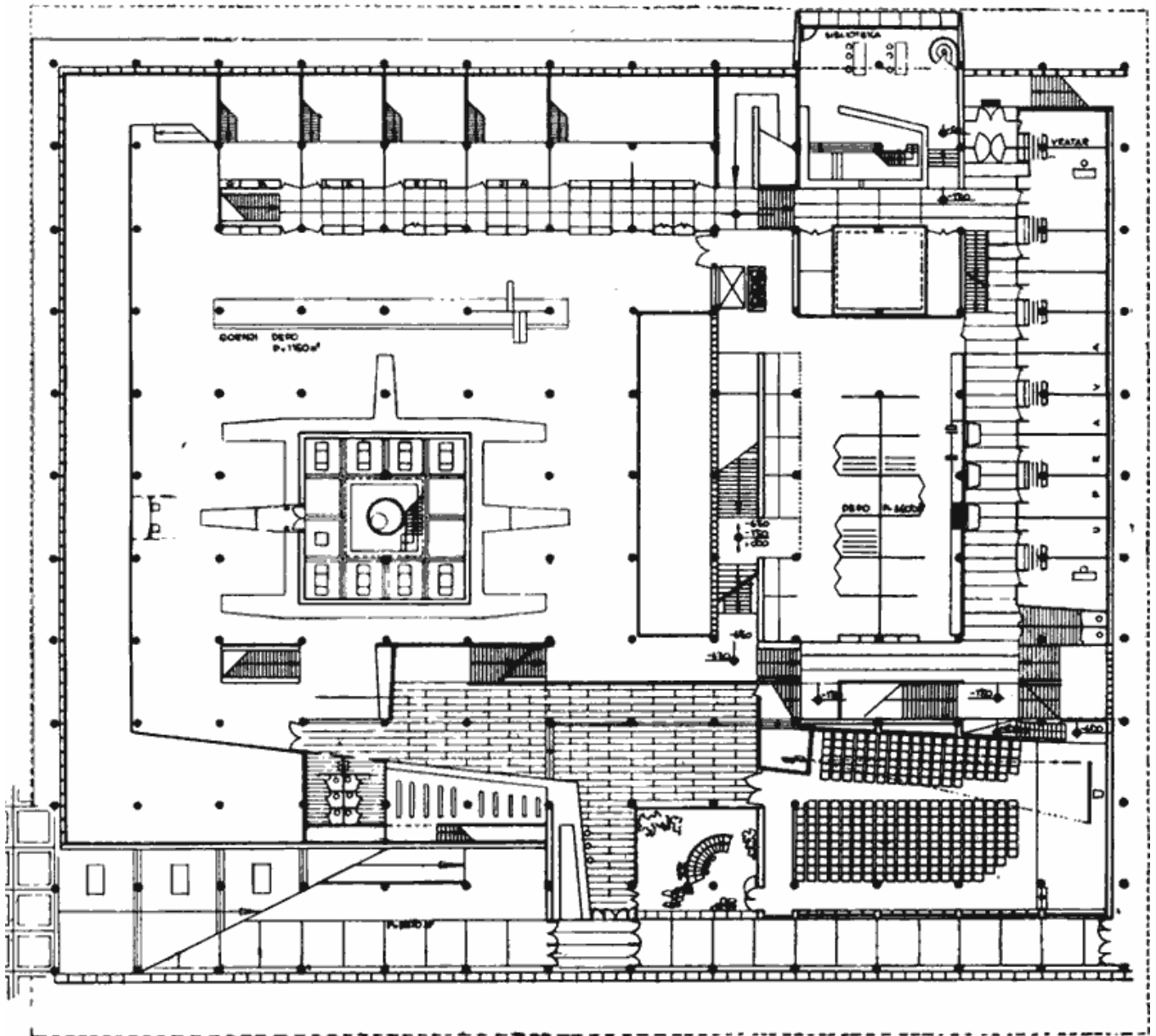
Сл. 1 — Перспективни изглед првонаграђене идејне скице за нову зграду Музеја града Београда.
Рад архитекте Рате Богојевића

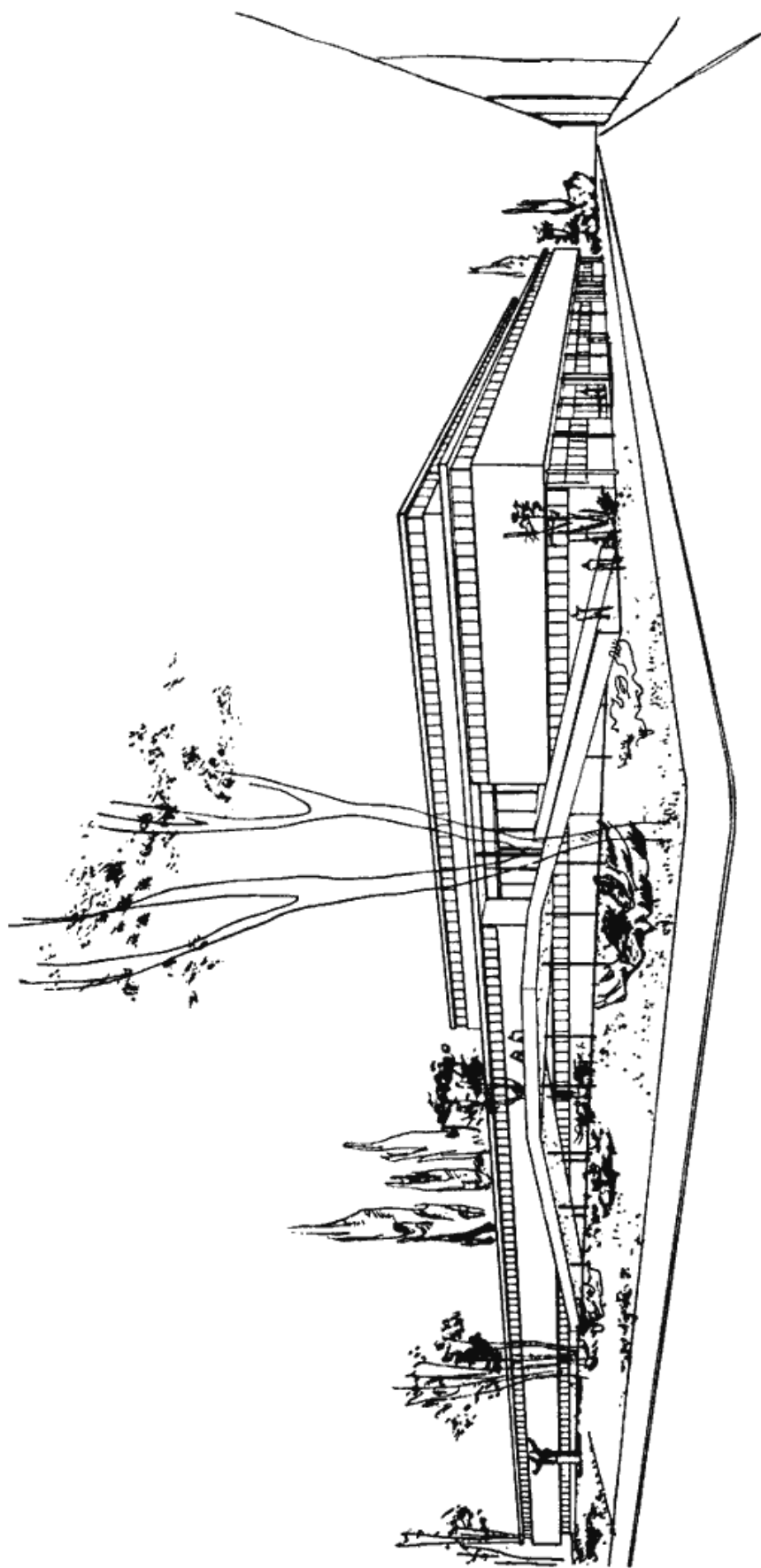
Сл. 2 — Главна фасада првонаграђене идејне скице за нову зграду Музеја града Београда.
Рад архитекте Рате Богојевића

Сл. 3 — Првонаграђена идејна скица зграде Музеја града Београда — основа високог приземља.
Рад архитекте Рате Богојевића

Сл. 4 — Првонаграђена идејна скица зграде Музеја града Београда — основа горњег депоа.
Рад архитекте Рате Богојевића

Сл. 5 — Перспективни изглед првонаграђене идејне скице за нову зграду Музеја града Београда.
Рад архитеката Здравка Бреговца и Вјенцеслава Рихтера

муникације кроз музејске просторије није повољна, јер не даје могућност посебног разгледања појединих одељења а ни одвајања извесног дела код аранжирања.

Груписање главних музејских просторија у првом спрату, око лапидаријумског простора, даје могућност добре прегледности и оријентације.

Претерана сажетост објекта довела је пројектанта до тог, да је недовољно одмерио захтеване димензије. Ово се доследно спроводи већ од главног вестибила и простора око степеништа које континуирано води на спрат, затим на прилазном делу обадва степеништа на спрату. Ово смањење површина нарочито се очитује у просторијама намењеним галерији слика П. Бељанског и изложби пејсажа и то како по траженим дужним метрима (недостаје 300 м) тако и по потребном визуелном отстојању од експоната (свега око 3—4 м).

Конструктивни склоп објекта је јасан и исправан, међутим, у деловима канцеларија није доведен увек у склад са обликовањем простора.

Осветлење главних изложбених просторија спроведено је на систему зениталног, бочног и посредног, што даје могућност примене светлосног извора по вољи. Међутим, и поред тога извесне партије у приземљу нису довољно осветљене.

За овакву концепцију објекта потребно би било дати предлог вентилације, што у предложеном није учињено.

Пројекат по овом волумену и начину обликовања одаје карактер зграде и врло добро је укомпониран у амбијент.

СКИЦА ПОД ШИФРОМ 37331

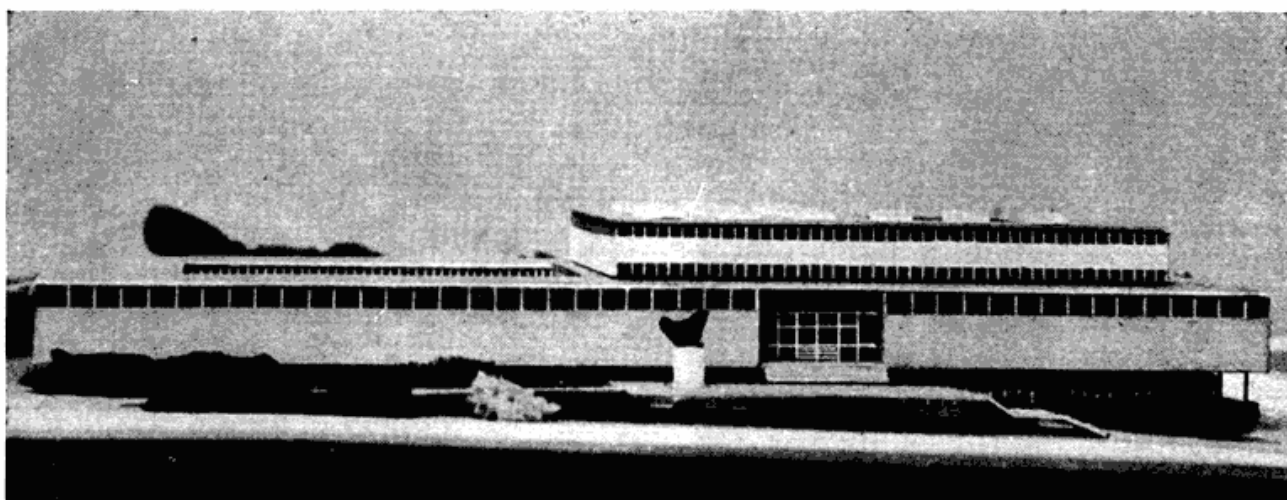
Има 8 засебних листова цртежа, технички опис, квадратуру од 11,242 м² и кубатуру од 55.868 м³. Дати су сви тражени цртежи и прилози.

Остварење релативно ниског павиљона у слободној површини задовољило је урбанистичке интенције прелаза градских површина у парк. Проширење улице „7 Јула“, као и приступ са те улице, уочљив и са улице Кнез Михаилове и Узун Миркове, у принципу је добар. Међутим, спровођење стрмих рампи је мање успело. Пожељно би било веће проширење у улици Кнез Михаиловој.

Општа диспозиција са смештањем студиских депоа у ниском приземљу, смештај читавог музеја у високом приземљу и обе галерије слика у вишој етапи, сматра се успешним и повољним.

Односи и везе између просторних група управе и депоа, и депоа са изложбеним просторијама музеја су добро решени.

Оријентациона прегледност музејског дела је јасна. Пројектанту ту није успе-

Сл. 6 — Перспективни изглед нове зграде Музеја града Београда по макети загребачких архитеката Здравка Бреговца и Вјенцеслава Рихтера

ло да за лапидаријум створи један атрактивни централни, добро уочљив простор, већ га смешта у низу свих осталих просторија, док је ресторан претерано димензиониран, и по положају и значају, доведен у први план, што се не може сматрати као успело.

Уметање ходника, иако функционално добро постављених, својом једноличношћу у извесним партијама делује монотono.

Осветљење свих просторија добро је решено. Осветљење галерије слика предвиђено је са стране, али концепт даје могућност примене и зениталног осветљења што је исправно.

Конструктивни систем је јасан, осим у делу сале за предавања, преко чијег дванаестометарског распона се преносе стубови горњег спрата.

Обликована разрада даје мирно и добро пропорционирано решење, али је у графичкој обради дата исувише шематски.

СКИЦА ПОД ШИФРОМ 15954

Има 9 засебних листова цртежа, технички опис, квадратуру од 14,767 м², кубатуру од 74.511 м³. Дати су сви тражени цртежи и прилози.

Настојање пројектанта да добије музеј окружен зеленилом са обостраним обилатним проширењем на прилазима главних улица, сматра се позитивним.

Блок музеја са својом висином од преко 20 м у овом амбијенту није пожељан и на тај начин не решава поstepеност преласка од градских блокова ка зеленим површинама Калемегдана.

Основна идеја поделе објекта на музеј и галерију као посебне објекте у принципу је добра.

Међусобне везе свих главних група просторија музеја, депоа, повремене изложбе, дворане, функционално су врло добре. Међутим, организација самог музеја кроз три етажа не може се сматрати позитивном.

Сам смештај лапидаријума није довољно коришћен као атрактивни простор.

Идеја спровођења улаза кроз трем, затим у отворени атриј, даје добру за-

мисао припреме за улаз у музеј. Међутим, сам атриј са неједнаким висинама околних објеката, са случајним пуним и празним зидовима, није успешно решен.

Веза између вестибила, повремене изложбе и сале за предавања, као и међусобна повезаност повремене изложбе са самом салом је добра. Посебан улаз за дворану за предавања са великим холлом и кулоаром, обзиром на везу дворане са главним вестибиллом, сматра се да је предимензиониран. Гардеробе и WC у вестибилу заузели су и сувише истакнут смештај.

Обликовање разних висина објекта у унутрашњем отвореном простору музеја, сматра се мање успелим.

Уметање појединих одмаралишта на карактеристичним местима у галерији је успело.

Конструктивно је дато јасно и чисто решење.

Осветљење свих просторија у целом објекту је добро. А посебно се сматра позитивним осветљење музеја, галерије слика одозго, које дозвољава још могућност комбинација осветљења са стране.

Уз строги кубус музеја пројектант је покушао да ниским разведеним објектима доведе до чврсте конструктивне композиције, међутим, разноврсност елемената, еркера, потреба појединих стаклених површина не садржи довољну уједначеност и потребу за овакав објекат.

СКИЦА ПОД ШИФРОМ 35826

Има 9 посебних листова цртежа, технички опис, квадратура од 11.887 м² и кубатура од 51.658 м³. Дати су сви тражени прилози и скице.

Увлачењем зграде са регулационе линије створена је извесна повезаност зграде са зеленилом Калемегдана.

Међутим, исувише наглашена симетричност главног прилаза из улице Кнез Михаилове не би се могла сматрати као нарочито успела.

Генерална диспозиција по нивоима је позитивна: приземље омогућава смештај читавог музеја, а у последњој ета-

жи смештај изложбе П. Бељанског и пејсажа Београда.

Функционална повезаност управе са музејом је добра, а веза главног вестибила са повременим изложбама и још тежа веза између главног вестибила и сале за предавања је приметна и неподесна.

Прилаз дворани за предавања преко колског улаза неправилан је. Унутарња степеништа за посетиоце су прескромно одмерена.

Осветљење које се базира на билатералном принципу је правилно.

Конструкција је јасна, изузев конструкције музејског дела где су смештене изложбе П. Бељанског и пејсажа Београда, где конструктивни зидови леже на гредама.

Главни улаз са лапидаријумом је углавном добро решење. Међутим, формирање два стешњена дворашта око лапидаријума није у довољној мери успело.

*

На основу одлуке Секретаријата за просвету и културу НО града Београда бр. 9311 од 28 децембра 1954 године, састала се на дан 26. II. 1955 године Комисија за оцену пројеката (за зграду Градског музеја, које су поднели пројектанти награђени на јавном конкурс једнаким наградама, позвани на ужи конкурс у вези решења Секретаријата бр. 211 од 7. I. 1955 године.

Комисија је радила у следећем саставу:

Претседник: арх. Димитрије Леко (претставник Друштва архитеката Србије).

Остали чланови: арх. Остроговић Казимир (претставник Друштва архитеката Хрватске), арх. Бежек Нико (претставник Друштва архитеката Словеније), арх. Куртовић Иво (претставник Друштва архитеката Србије), Перовић Јела (претставник инвеститора), Симић Зора (претставник Градског музеја), арх. Бајлон Мате (претставник инвеститора) и арх. Шакић Љиљана (претставник инвеститора).

Састанку су присуствовали и пројектанти арх. Ратомир Богојевић и арх.

Бреговац Здравко и арх. Вјенцеслав Рихтер, који су образложили своје пројекте.

Комисија је најпре констатовала да су пројектанти удовољили у техничком погледу захтевима расписа и да им се према томе може исплатити уговорена оштета у износу од 100.000 динара за сваки рад. Уз елаборат арх. Бреговац Здравка и Рихтера Вјенцеслава поднета је макета конкурсног пројекта. Оцењивачки суд предлаже да инвеститор откупи макету за суму од 35.000 динара.

Мишљење оцењивачког суда о поднетим радовима

Урбанистичке поставке. — Сматра се да би решење морало осигурати објект у парку са повећим отстојањем и неизграђеним простором нарочито према улици Кнез Михаиловој.

Док се први пројект арх. Богојевића из ранијег јавног конкурса по мишљењу оцењивачког суда приближио том захтеву, нови се пројект, како својом изграђеном површином, тако и својом гломазношћу удаљио од позитивних поставки.

Пројект архитеката Бреговца и Рихтера је, у урбанистичком смислу, доживео позитивне промене према првом пројекту из јавног конкурса, али је, по мишљењу жирија, још увек удаљен од оптималног урбанистичког решења, јер поставка зграде исувише стешњава слободан простор према улици Кнеза Михаила.

Нови пројект арх. Богојевића је донео претерано повећану квадратуру у пројекту од сса 10—12 хиљада потребних на преко 20 хиљада пројектованих што је ишло на уштрб самог простора музеја. Повишење броја етажа на 5 (са делом сутерена на 6 етажа) такође је, у смислу осветљења, прејања, па и архитектонског деловања и спајања тих простора у целини, умањило вредност пројекта за реализацију.

Нови пројект архитеката Рихтера и Бреговца. Пројектанти су углавном исправили погрешке наведене код првог конкурса. Функционално, у смислу расподеле на етаже, комуникација (за пу-

блику и музејско особље) и расвете, пројект потпуно задовољава. Оцењивачки суд је стекао дојам да главни простор (лапидариј) по својој конструктивној и обликовној замисли, по свом односу према шематским ходницима и односу између атрија, ходника и лапидарија није доведен до такве вредности која би могла служити као подлога за дефинитивну изградњу.

Препоруке инвеститору.— С обзиром на напред наведене констатације у погледу предлога и решења из којих произлази да, и поред уложеног напора од стране позваних натецатеља ниједан пројект не даје такво решење које би се могло препоручити инвеститору за коначну разраду те оцењивачки суд предлаже следеће:

Изузетна вредност објекта музеја, који треба да у исто време претставља максимално могуће достигнуће у архи-

тектонском, функционалном, конструктивном и економском погледу тражи даљи студиски рад у вези са припремама за израду коначног пројекта. Ово дозвољавају објективни разлози као што су: време за које треба да се почне са изградњом, инвестициони кредити и тако даље.

То треба постићи на тај начин што ће се на бази предложених пројеката покренути шира дискусија у друштвима архитеката, музејских и других јавних радника. На основу оваквих дискусија које ће се повезати са дискусијом о урбанистичкој поставци извршиће се евентуална коректура дефинитивног програма, и извршити даљи студиски рад са резултатима из ових дискусија.

Исто тако потребно је заштитити дефинитиван став Урбанистичког завода како би и он могао бити изнет приликом наведених дискусија.

КОНКУРС ЗА ИДЕЈНО РЕШЕЊЕ ТРГА ДИМИТРИЈА ТУЦОВИЋА

Записник са закључне седнице Конкурсне комисије

Приликом доношења одлуке о релативном успеху поднетих радова, Комисија је ценила по значају првенствено саобраћајна решења, затим обликовања оквира трга и најзад остале услове расписа, као и студиозност и презентацију, све у оквиру реалних могућности извођења у данашњим размерама.

У саобраћајном погледу на конкурс су се показале три групе решења: 1) двојна трокрака раскрсница, 2) круг, 3) дијагонална укрсница у два нивоа.

Комисија је оценила да је за дати задатак најповољније решење двојна трокрака раскрсница, јер даје добру пропусну моћ и лако се технички регулише. Затим долази кружно решење, које има преимућство лакшег дијагоналног протока, али за тангентијалне протоке захтева велике обиласке и теже се технички регулише. Предлози у два нивоа показали су да постоје велике тешкоће за њихово остварење, с обзиром на размере и рељеф трга и околних улица.

Комбинујући корисне и прихватљиве предлоге у саобраћајном и обликовном погледу код појединих радова, Комисија је дошла до следећег закључка за њихов распоред према укупном успеху:

1. Рад под ознаком 56128.
2. Рад под ознаком НОПОК.
3. Рад под ознаком МЕТРО.
4. Рад под ознаком 70001.
5. Рад под ознаком ПОЛИС.
6. Рад под ознаком ЕТАПА.
7. Рад под ознаком ИДЕЈА.

Радови под ознаком НЕКАД и ОДРЕД нису довољно стручно студирани и приказани па нису узети у уже разматрање за награђивање.

С обзиром да је приспело свега 7 радова стручно обрађених, Комисија је на основу услова расписа друтојачије расподелила награде у односу на предвиђене. Прву награду у пуном износу Комисија није доделила најбоље оцењеном раду из разлога што аутор није приказао своје идеје до краја.

Према томе радови су овако награђени.

На првом месту рад под знаком 56128 сумом од дин. 450.000.

На другом месту рад под знаком НОПОК сумом од дин. 400.000.

На трећем месту рад под знаком МЕТРО сумом од дин. 300.000.

На четвртм месту рад под знаком 70001 сумом од дин. 250.000.

За радове под знаком ПОЛИС, ЕТАПА и ИДЕЈА, Комисија одређује накнаду у износива од по 120.000 динара.

После овог закључка, Комисија је приступила отварању коверата са именима аутора награђених радова као и коверата за повраћај радова који су добили накнаду. Пошто конкурент рада под знаком ИДЕЈА није приложио изјаву да пристаје на накнаду, његов коверат са именом није отворан. Комисија овлашћује инвеститора да накнадно прибави ову изјаву и поступи према закључцима Комисије. Остали конкуренти радова који су добили накнаду дали су изјаву да пристају на ову накнаду.

После отварања ових коверата констатовано је:

Аутор рада под знаком 56128:

арх. Бранислав Мирковић, апс. арх. Иван Ђ. Јанковић, арх. Бранко Алексић.

Аутор рада под знаком НОПОК:

арх. Милан Палишашки, арх. Слободан Јањић, арх. Зоран Петровић.

Аутор рада под знаком МЕТРО: Група из Урбанистичког пројектног бироа — Сплит:

Пројектант: арх. Борислав Калођера. Сарадници: арх. Срђан Балдасар, арх. Волга Мијач, арх. Душан Душа, арх. Бранко Франичевић.

Технички сарадници: инж. Јерко Марасовић, Пухар Милан, арх. Павлиновић Олга, арх. Влах Бреда.

Консулт.: арх. Порван Будимир.

Аутор рада под знаком 70001:

Студ. арх. Слобода Јосип.

Консулт.: арх. Бранислав Мирковић, студ. арх. Јанковић Иван.

Аутор рада под знаком ПОЛИС:

Урбанистички институт НРХ Загреб. Пројектанти: арх. Ивановић Владо,

арх. Маретић Мирко, арх. Мишћевић Радован, арх. Недељков Георгије. Сарадник: арх. Корица Ненад.

Технички сарадници: студ. арх. Тијардовић Ивица, студ. арх. Милановић Дрена, Прелец Златко.

Аутор рада под знаком ЕТАПА: Пројектни атеље „Србија“.

Пројектанти: арх. Митровић Михајло, арх. Томић М. Радивоје.

Сарадници: арх. Аршинов Јелка, арх. Петровић Петар, арх. Станишић Михајло, арх. Нешић Оливера.

Аутор рада под ознаком ИДЕЈА:

арх. Бранко Петричић из Београда

Аутори под знаком 56128, НОПОК и ЕТАПА су из Београда, 70001 из Земун.

Чланови конкурсне комисије:

Михајло Швабић, Владислав Рибникар, арх. Драгиша Брашован, арх. Бранислав Којић, арх. Михаило Радовановић, арх. Јосип Сајсел, арх. Едвард Равникар, арх. Ђорђе Шуица, инж. Милош Црвчанин, арх. Ратомир Богојевић.

Известиоци:

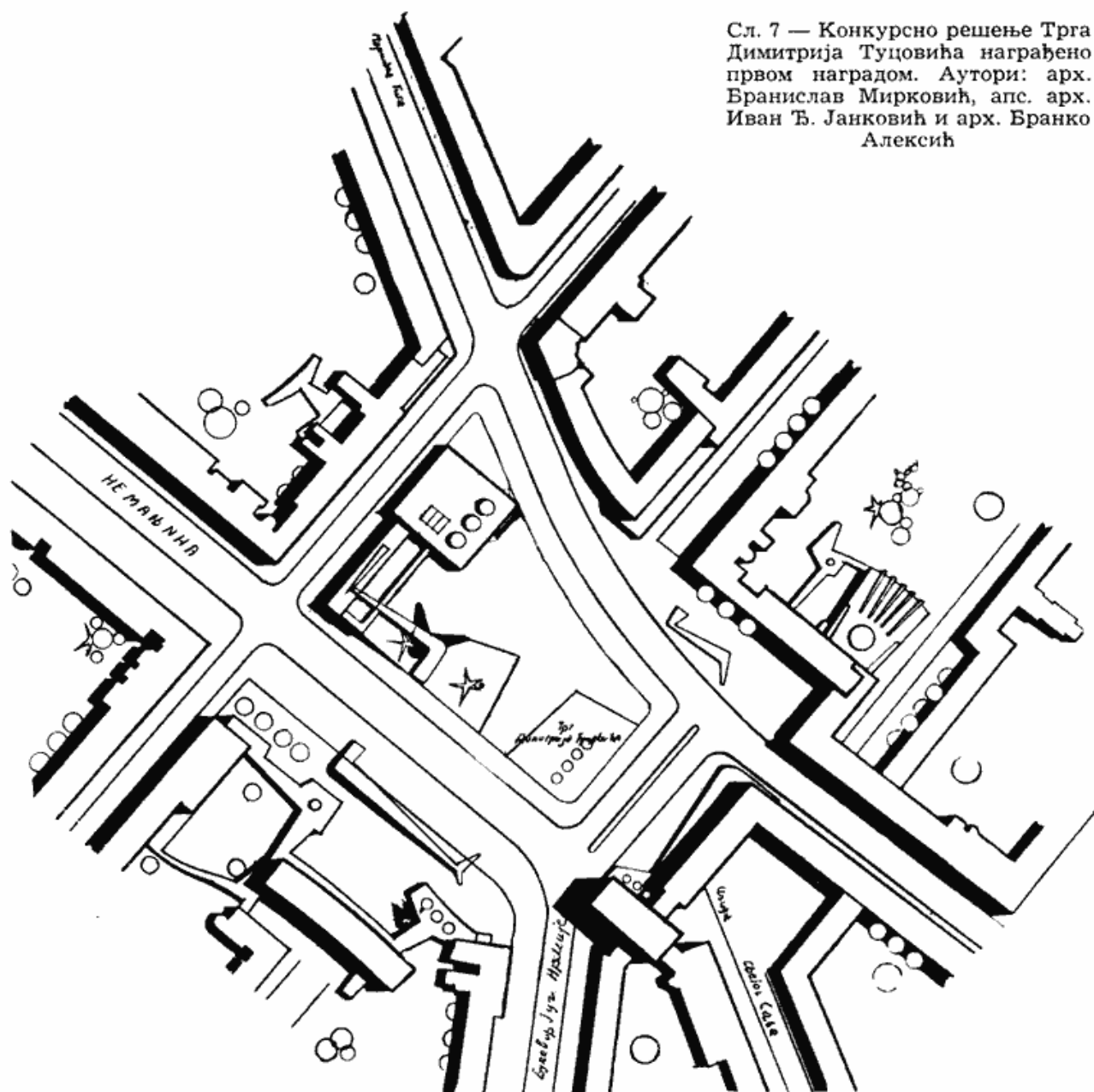
арх. Савка Антоновић, арх. Никола Гавриловић.

РАД ПОД ШИФРОМ 56128

Аутор је поднео два решења А и Б. Друго решење Б има и варијанту Ц. Решења А и Б се битно разликују у саобраћајном погледу а у архитектонско-урбанистичком погледу предлози такође показују знатне разлике. Међутим, аутор се није определио за једно од датих решења а осим тога није било изрично захтевано да конкуренти могу подносити само један предлог. Комисија је узела у разматрање све предлоге а за дефинитивну квалификацију рада узела је најпогоднији предлог.

У решавању задатка уложено је пуно труда и показује озбиљну студиозност. Штета је што аутор није своју фазу (Ц) обрадио у презентацији већ се мора сагледавати у односу на фазу (Б) а делимично и фазу (А).

Помоћни цртежи профила улица није јасно показани.

Сл. 7 — Конкурсно решење Трга Димитрија Туцовића награђено првом наградом. Аутори: арх. Бранислав Мирковић, апс. арх. Иван Ђ. Јанковић и арх. Бранко Алексић

Решење А

Саобраћај

Предлог решења путем дијагоналне укрнице у два нивоа и петље омогућује развијање саобраћаја, велику пропусну моћ са свођењем укрских тачака на свега два места. Тешкоће се јављају у малом радијусу петље за јавна возила и у минималној висини подвожњака. Распоред тролејбуских станица је добро дат на једној страни трга. Трамвајска станица има добру пропусну моћ

али недостају два унутарња перона. Пешачки саобраћај је добро концентрисан на ужим странама трга са могућношћу и једног дијагоналног пролаза моста преко трга.

Међутим, решење саобраћаја путем петље — поред техничких недостатака тешко би могло да се укомпонује у градски трг релативно скучених димензија а веће витоперне површине би разјединиле планум чија је целина пожељна с обзиром на карактер трга.

Комисија је закључила да предлог А не би могао у својим битним елементима да се искористи за решење трга из горњих разлога. Међутим, он као систем даје сугестије које би требало за даљу будућност имати у виду.

Решење Б

Саобраћај

Предлог решења путем двојне трокраке раскрснице у нивоу постављене на најужем делу трга правилно је јер омогућује добру пропусну моћ са простим сигналним регулисањем. Предвиђене ширине у спојном делу раскрснице добро су одмерене и пружају могућност даљег проширивања.

Раскрсница у ул. К. Милутина непотребно предвиђа проток истог интензитета у свима правцима и двосмерно.

За распоред аутобуских станица и за трамвајску станицу важи исти приказ као и за решење А. Подужни профил трамвајске линије није приказан јасно у нивелационом погледу.

Пешачки саобраћај преко трга добро је дат на његовим ужим странама.

Паркинг није предвиђен као засебна површина већ се претпоставља у улицама, што није исправно.

Предлог је одмах изводљив без значајних радова изузев измене површинских елемената трга тј. без великих инвестиција. Предлог оставља већу и правилну површину трга добро положену што омогућује његово искоришћење и у друге сврхе изузев саобраћаја.

Архитектонско-урбанистички оквир

Није јасно претстављен у односу на решење А, Б и Ц, те се мора сагледавати у комбинацији за сва три предлога посматрајући фазу Цб као завршну мисао.

Просторна композиција трга је мирна, без сувишне разуђености задржана у границама услова расписа у погледу уклањања постојећих великих објеката. Највише позитивних предлога пружају решења Б и Ц. Добре су идеје да се Делиградска ул. затвори повученим великим блоком јер то проширује запремину трга, и даје добро пластично решење

да се у завршетку Немањине ул. постави ниски објекат (Ц), да се трг прошири на југоисточном делу код Проте Матеје ул. (А—Б—Ц).

У фази (Ц) не види се положај споменика Дим. Туцовића али везујући се за фазу (Б) види се да би се споменик могао уклопити у композицију на слободној површини пред зградом.

Постављање великог хотела у Делиградској ул. повученог од непосредног додира са саобраћајем на тргу даје корисну сугестију. Неповољно је што је главни прилаз возилима дат са супротне траке од његовог главног лица. Дobar је положај биоскопске дворане у Проте Матеје ул. са прилазом из проширеног дела трга.

Позитивно је постављање објекта у северо-западном делу слободне површине трга (Ц) јер се њиме лакше решава и денивелација ка Немањиној улици и даје пожељна садржина самом тргу и затвара у прво време све лице трга. Релативно мале размере овог објекта дају могућност да се у даљој перспективи развоја и изградње околине трга он евентуално уклопи и да се тражи решење спајања парка код Мањежа са тргом преко блока који се данас не може још рушити.

Неуспео је предлог за решење уже стране трга према ул. Св. Саве у нацрту (А), јер се у наглашену осовинску композицију улаза у ул. Св. Саве пластички неповољно везује високи објекат на углу у ул. Ратних војних инвалида.

Међутим, решење истог места датог у варијанти (Ц) је позитивно нарочито с обзиром на објекат у перспективи Немањине ул.

Резултанта обликовања изражена у предлогу (Ц) даје позитивне сугестије за реализацију. Ту остаје нерешено питање затварања перспективе ул. Св. Саве где аутор оставља могућност за даље студије јер не поставља поенту на том деликатном месту.

Лице трга према Делиградској ул., лице према Београдској ул., ниске зграде према Милутиновој ул. могу се на основу предлога (Ц) одмах узети у студије за реализацију.

Појединачно решавање оквирних зграда показује умирену и добру усклађену архитектуру.

Посматрајући рад у целини Коми-

сија налази да су у њему дате корисне, реално изводљиве сугестије, како за саобраћајно решење (Б) тако и у погледу архитектонског оквира (Ц).

КОНКУРС ЗА ИДЕЈНО РЕШЕЊЕ БЛОКА ИЗМЕЂУ УЛИЦА МАРШАЛА ТИТА, МАСАРИКОВЕ И КНЕЗА МИЛОША

Извештај Конкурсне комисије о прегледу и оцени конкурсних елабората

Расписивач конкурса је Народни одбор града Београда, Узун Миркова ул. бр. 1.

Конкурсну комисију сачињавају:

Претседник: Рибникар Владислав, директор дневног листа „Политика“.

Заменик Претседника: Хранисављевић Божићар, начелник Секретаријата за комуналне послове НО града Београда.

Чланови: Злоковић арх. Милан, професор Архитектонског факултета Универзитета у Београду, Гудовић арх. Драган, Мацура арх. Милорад, претставник Друштва архитеката НР Србије, Сомборски арх. Милош, директор Урбанистичког завода НО града Београда, Игњатовић арх. Богдан, директор Пројектантског атељеа „Стил“.

Известиоци: Антоновић арх. Савка, виши референт Урбанистичког завода НО града Београда, Јончић арх. Љиљана, референт Урбанистичког завода НО града Београда.

Конкурс је ужи, анониман, са правом учешћа позваних архитеката, које је предложило Друштво архитеката НР Србије.

Позвани учесници су:

арх. Шерцер Никола, директор Пројектног атељеа,

арх. Маринковић Бранислав, директор Пројектног атељеа грађевинског предузећа „Комград“,

арх. Стефановић Ђорђе,

арх. Драгић Љубиша, директор Пројектног атељеа,

арх. Гавриловић Никола, виши референт Урбанистичког завода НО града Београда.

Рок за израду пројеката према условима расписа конкурса бр. 22007/54 године је три месеца, а рок за предају радова је 1 март 1955 године.

Предвиђене награде:

Прва дин. 150.000

Друга дин. 120.000

Трећа дин. 100.000

Накнада ауторима за радове, који одговарају условима расписа конкурса у суми од 150.000 динара.

На основу анализе и оцене појединих радова Конкурсна комисија је донела следећи:

ЗАКЉУЧАК

1. Да рад са ознаком ПОЛИС не одговара условима постављеним у распису, јер је у целости отступио од датог програма. Пошто је пројектант могао по овом да консултује расписивача, а није то учинио, он се самим тим излучио из конкурса.

2. Да рад са ознаком 21112 садржи врло крупне недостатке у решавању појединих функционалних јединица и пружа неприхватљиво архитектонско решење блока, и да зато у погледу квалитета не одговара постављеном задатку за уже конкурсе са позваним учесницима.

3. Да рад са ознаком 55255 са варијантом EFGHI садржи интересантне предлоге у погледу диспозиције објекта, али да конкретизација објекта кроз решења појединих елемената садржи веома крупне недостатке и са гледишта функционалности и са гледишта економичности. Услед тога добило се у погледу квалитета пројекта решење, које је

испод стандардног минимума за уже конкурсе са позваним учесницима.

4. Да рад са ознаком ПОТЕЗ не обухвата програмом условљену зграду „Југопетрола“, да садржи крупније недостатке у погледу решења појединих елемената блока (биоскоп, ресторан, станови на углу и др.) и да је дао наменски и технички најисправније решење куле.

5. Да је рад са ознаком КОНУС решен у целини према условима расписа, да су решења појединих елемената квалитетна, иако су станови дати према стандардној шеми, и да је предњи део са високом зградом по квалитету решења успелији од задњег — западног дела са становима и канцеларијама.

РАД СА ОЗНАКОМ КОНУС

Аутор третира блок између улица Маршала Тита, Масарикове и Кнеза Милоша у два дела. На задњој страни блока даје станбене и пословне објекте које повезује једним лучним трактом од улице Маршала Тита према Масариковој и на тај начин формира посебан блок који се од другог, источног дела блока одваја пасажом за пешаке. У овом другом делу пројектује високи објекат од дванаест спратова изнад мецанина са базисом у који су смештени велика кафана и бар. Постављањем пасажа на средини блока и фиксирањем довољне просторне удаљености између високе зграде и нижег дела блока, аутор добија урбанистички складну диспозицију.

Предност датог решења изражава се у могућности етапне реализације целине, при чему се у првој етапи омогућава једно завршено композиционо решење (западна половина блока).

Станбено административни делови квалитетно се разликују од делова високог објекта.

У станбеном делу осећа се један одређен систем двособних, трособних и четворособних станова. Мањи станови углавном су добри. У четворособном стану у спаваће собе улази се из дневне собе, што је могло да се избегне. Претерана је употреба лођа, нарочито из улице Кнеза Милоша, које су пред-

мензионисане, што иде на уштрб стана на углу.

Локали у приземљу из дела улица Кнеза Милоша, Масарикове и Маршала Тита до пасажа омогућају правилну употребу.

За објекат „Југопетрол“ испуњени су дати услови и програм. Канцелариски спратови дати су чисто, док је пети спрат оставио извесне проблеме нерешене. Недостаје и гаража за трећа кола.

Правилна је намена лучнога тракта према облакодеру за административну зграду, иако би са гледишта оријентације то место било погодније за станове. Прилаз административном везном тракту, како са комуникационог тако и са композиционог гледишта, повољан је. Овај административни везни тракт целисходно је решен, прегледан и добро организован.

Према томе, дато решење за описани, западни део блока у целини се може прихватити.

У источном делу кафана је предимензионисана (у две етаже и тераса). Вертикална комуникативна веза у кафани и у бару тесна је и непогодна.

Архитектонско обликовање у целини задовољава. Спорно је, међутим, питање шестоугаоног облика куле, а с обзиром на место на коме се налази (поглед из правца Теразија). Поред тога, бриз-солеји на ужим странама куле немају оправдања. Истурени базични део на углу ул. Маршала Тита и Масарикове претерано је извучен, тако да је утаони фронт сувише узан. Извесним скраћењем тога дела добило би се складније решење.

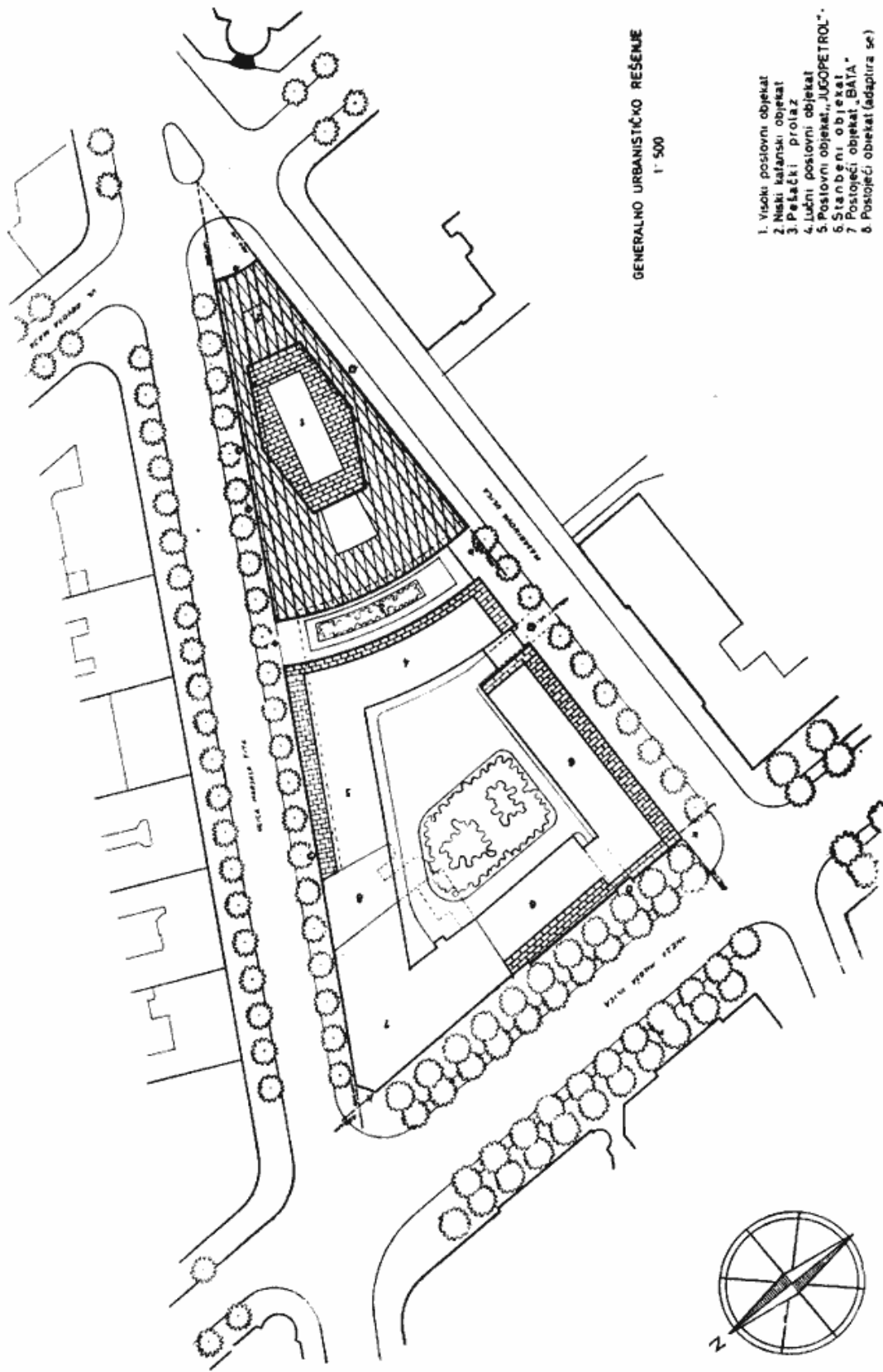
Пројекат у целини претставља солидан и студиозан рад.

На основу напред изложеног, Конкурсна комисија доноси следеће

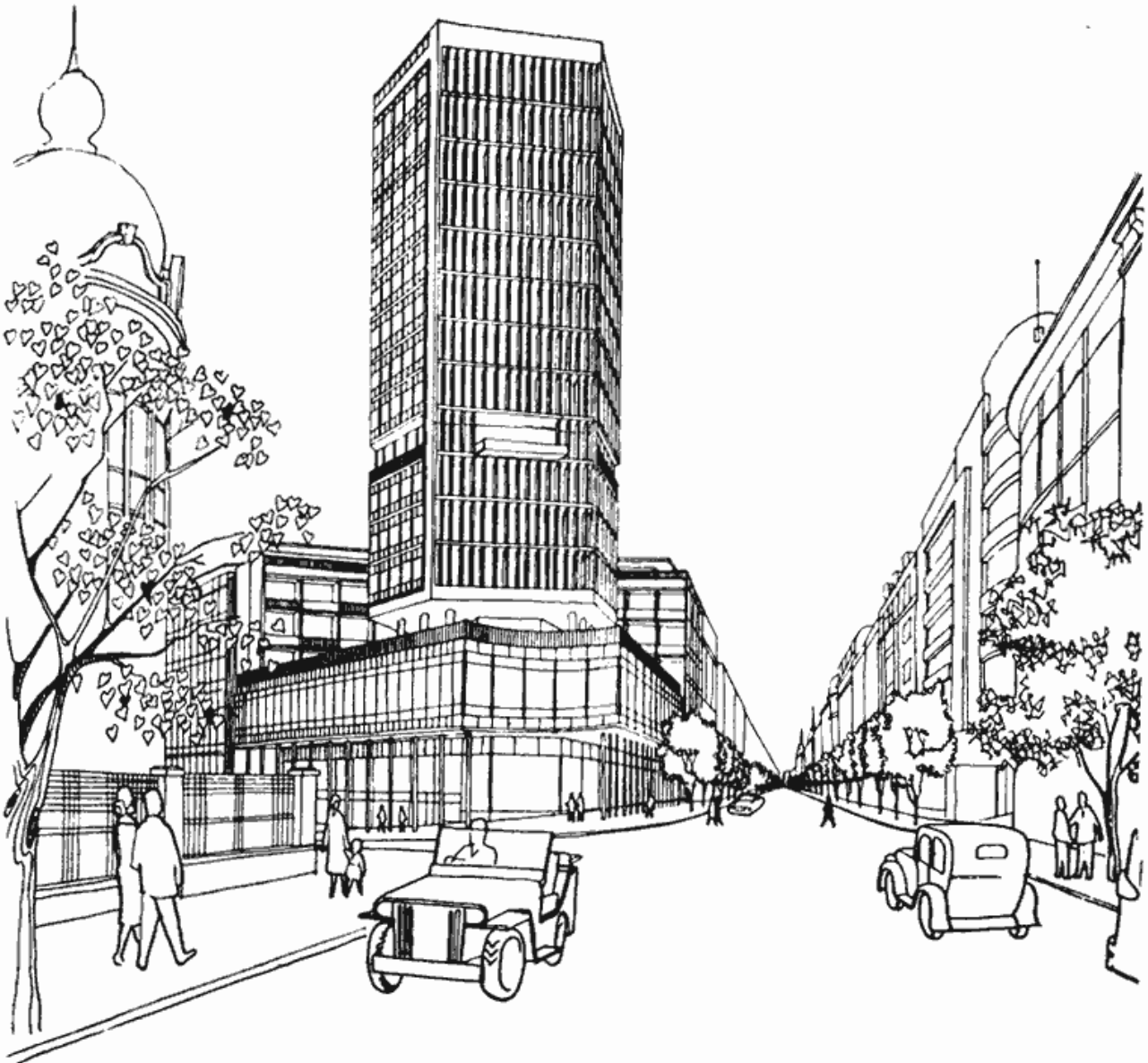
ОДЛУКЕ

1. Да се аутору рада за ознаком КОНУС исплати сума од Дин. 150.000 на име расписом предвиђене накнаде.

2. Да се осталим ауторима ова накнада не исплати, било због недовољног квалитета решења, било због отступања од програма.

Сл. 8 — Студиозно решење блока између улица Маршала Тита, Масарикове и Кнеза Милоша.
Аутори: арх. Никола Шерцер и арх. Вера Ђирковић

Сл. 9 — Блок између улица Маршала Тита, Масарикове и Кнеза Милоша. Рад награђен трећом наградом. Аутори: арх. Никола Шерцер и арх. Вера Ђирковић

3. Да се аутору рада са ознаком КОНУС исплати сума од Дин. 100.000 на име треће награде.

Прва и друга награда не додељују се на основу предњег закључка.

4. Да се предложи расписивачу да ауторима радова са ознаком ПОТЕЗ, 55255 са варијантом ЕFGНI, 21112 и ПОЛИС исплати по Дин. 150.000 на име оштете за уложени труд и материјал, а на основу чињенице што су својим радовима омогућили да се изврши анализа

различитих могућности за решење постављеног задатка.

После напред донете одлуке Конкурсна комисија је отворила коверте са именом аутора и констатовала је, да је: Аутор рада са ознаком КОНУС:

арх. Никола Шерцер — Београд, арх. Вера Ђирковић — Београд.

Аутор рада са ознаком ПОТЕЗ:

арх. Никола Р. Гавриловић — Београд.

Аутор рада са ознаком 55255:

Пројектанти и сарадници: арх. Љу-

биша Драгић, техн. Поточник Вилхелм, Петровић Петар, Јоксић Гордана, Јоксић Милена, Шћепановић Илија, Зеријал Иван.

Аутор рада са ознаком ЕFGНI:

Пројектанти и сарадници: арх. Ђорђе Грујичић, арх. Љубиша Драгић, техн. Милутин Васиљковић, техн. Ранко Ферух.

Аутор рада са ознаком 21112:

арх. Бранислав В. Маринковић.

Аутор рада са ознаком ПОЛИС:

арх. Ђорђе Стефановић, арх. Крешмир Мартинковић, арх. Иван Антић, техн. Ратомирка Коњовић, техн. Стојан Стојанов, арх. Вера Сингер, службеници Бироа за пројектовање Грађевинског предузећа „Рад“—Београд.

КОНКУРС ЗА ИДЕЈНО РЕШЕЊЕ САВСКЕ ПАДИНЕ ; (УЖА ЗОНА ОКО НОВОГ МОСТА)

Извештај Конкурсне комисије о прегледу и оцени конкурсних елабората

ОПШТИ УСЛОВИ

Расписивач конкурса је Народни одбор града Београда, Узун Миркова ул. бр. 1. Претставник расписивача је начелник Секретаријата за грађевинско-регулационе послове НО града Београда, Булевар Револуције бр. 70.

Према решењу Претседника НО града Београда бр. 22983 од 31. XII. 1954 г. Конкурсну комисију сачињавају:

Претседник: Рибникар Владислав, директор дневног листа „Политика“.

Заменик претседника: Матић Бори воје, начелник Секрет. за грађ. регулац. послове НО града Београда.

Чланови комисије: Секулић арх. Александар, професор Академије за примењену уметност у Београду, Јовановић арх. Драгољуб, претставник Друштва архитеката НРС, Лазаревић инж. Ђорђе, професор Грађ. факултета Универзитета у Београду, Младеновић инж. Младен, проф. Грађ. факултета Универзитета у Београду, Милић арх. Оливер, асистент Архитектонског факултета Универзитета у Београду, Куртовић арх. Иво, архитект Пројектног завода НР Србије.

Известиоци: Вељковић инж. Бори воје, в. референт Урбанистичког завода НО града Београда, Антоновић арх. Савка, в. референт Урбанистичког завода НО града Београда.

Конкурс је ужи, анониман, са правом учешћа позваних архитеката, које је предложило Друштво архитеката НР Србије.

Позвани учесници:

Добровић арх. Никола, професор Архитект. факултета Универзитета у Београду,

Бајлон арх. Мате, професор Архитект. факултета Универзитета у Београду — са групом,

Петричић арх. Бранко, професор Шумарског факултета Универзитета у Београду,

Маринковић арх. Димитрије, в. референт Урбанистичког завода НО града Београда,

Петровић арх. Зоран, референт Урбанистичког завода НО града Београда са групом.

Рок за израду пројеката према условима расписа конкурса број 22008/54 од 3 децембра 1954 до 11 априла 1955 године.

Предвиђене награде:

Прва дин. 300.000.

Друга дин. 250.000.

Трећа дин. 200.000.

Накнада ауторима за радове који одговарају условима расписа конкурса бр. 22008/54 у суми од 250.000 динара.

ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КОНКУРСНИХ РАДОВА

Конкурсни радови су на задовољавајућој стручној висини. У погледу начина приказивања и техничке опреме сви радови задовољавају у потпуности (изузев неких ситнијих отступања код неких радова од приказа тражених конкурсним условима), а неки су дали и вишак прилога. Један конкурент приложио је макету, која није тражена.

Према томе, сви радови су задовољили формалне услове конкурса изузев рада НИВО, који је отступио утолико што није применио тражени подвожњак. Због тога је овај рад издвојен да се цени ван конкурса.

Са гледишта саобраћаја треба констатовати да су сви радови изузев рад под ознаком НИВО решавали укрсницу пред мостом у два нивоа. При томе су се два рада (93579 и ВИДИК) определили за II варијанту положаја подвожњака, док су остала два (ПОТЕЗИ и ВЕСНА) прихватили I варијанту.

Укрсница у два нивоа код радова 93579 и ВИДИК функционише исправно, уз нужна отступања од теоретски правилне петље како је то већ конкурсним подлогом било дато. Рад ВИДИК има извесну предност јер има и везу Поп Лукина — Земун док 93579 нема те везе а има још један подвожњак за везу јужног дела са Поп Лукином, по цену повећања успона Поп Лукине од 9,6% а изградња још једног подвожњака што је оцењено као неоправдано.

У саобраћајној петљи рада ПОТЕЗИ не постоји могућност силаска са моста ка јужној, ниској зони док је веза те зоне са високом зоном града приказана пројектом, неприхватљива због претераних успона, сужена профила Бранкове улице и отежане пешачке везе.

Код рада ВЕСНА укрсница у два нивоа постаје беспредметна јер се одмах изнад ње поставља широко и нерегулисано раскршће у нивоу и то у 5 праваца.

Радови ПОТЕЗИ и ВЕСНА дају предлоге за пробијање нових праваца и нових тунела, који се не могу ускладити са генералним планом Београда.

У погледу односа према постојећем

стању и наслеђеном карактеру и у начину пластичног обликовања падине, конкуренти су показали два става: чување градског амбијента око улице Косанчићев Венац са минималним интервенцијама у том пределу и енергично обликовање овог дела града са тежњом да се постигне сасвим нова слика тог дела Београда.

У прву групу спадају радови 93579 и НИВО.

Рад 93579 — је сачувао зграде у овом старом делу града за који је сматрао да то заслужује, не по својој материјалној вредности већ по значају за остварење целине одређеног карактера. Из тих разлога су неке мада и оронуте кућице задржане док су неке велике, из новијег времена, предложене за рушење. Међутим, стварање терасе изнад нове улице у супротности је са карактером амбијента коме се тежило у овој околини.

Рад НИВО — задржавао је до максимума постојеће зграде тако да даје једно релативно лако остварљиво решење. Поред свега тога, у остварењу интимног старог амбијента овај рад је имао знатно успеха због неадекватног постављања неких нових објеката.

У другу групу спадају радови ПОТЕЗИ, ВИДИК и ВЕСНА, који се међусобно битно разликују.

Рад ПОТЕЗИ — даје целински схваћену архитектонско-урбанистичку композицију великих размера која занемарује постојећи терен падине чији терасисти карактер аутор замењује терасистим и каскадним облицима изграђених волумена.

Рад ВИДИК — тежи такође да оствари нови лик овог дела али не успева да постигне довољно снажну и јединствену композицију. У погледу реконструкције дела између ул. Кнеза Симе Марковића и Косанчићевог Венаца, аутор прибегава уобичајеним начинима маскирања неугледних позадина и калкана.

Рад ВЕСНА — предлаже једну сасвим нову слику шире зоне Савске падине у којој неће суделовати постојећи објекти па чак и они највећи, који остају да се „изживе“ између нових об-

јеката који су често пута исувише приближени. Овакав начин реконструкције је потпуно нереалан и, уколико би се прихватио, давао би перманентно слику недовршености. Но када би предложени начин и био могућ, он не задовољава у композиционом погледу јер ствара јако узнемирену слику услед трансверзалног постављања објеката.

Оцењивачки суд је дошао до уверења да питање уређења и обликовања Савске падине није било довољно проучавано пре расписа конкурса, тако да се није искристалисало једно начелно гледиште. Предлози које дају конкурсни радови, мада разноврсни и корисни, нису у том степену сазрели и задовољавајући да би могли бити у потпуности прихваћени. Посебно се поставља питање како поступити према делу падине северно од моста. Неоспорно је да је то данас једини део града који нас потсећа на некадашњи Београд. Трасе улица Косанчићев Венац (траса спољњег рова тврђаве), Задарске, Сребрничке, Фрушкогорске потичу из почетка XVIII века а можда и раније. Постојеће зграде не претстављају неку архитектонску, фолклорну или стилску вредност посматрајући сваку понаособ. Али све заједно, са трима улицама, ипак остварују један пријатан амбијент некадашњег Београда. До пре четврт века то је несумњиво била једна интересантна целина али данас она је доста деформисана. Поставља се питање није ли можда потребно, иако можда мало доцкан и у последњем моменту, да се учине напори да се нешто сачува што ће моћи да послужи као карика континуитета и што ће бити у стању да Београд донекле и временски обоји. Оцењивачки суд сматра да се ово питање не би могло на брзину преломити, и да га треба студирати у Урбанистичком заводу и ван њега, да треба проширити анкету не само међу архитектама, већ и међу јавним и културним радницима Београда. Због тога оцењивачки суд сматра да треба прихватити такво решење, које са највише еластичности приступа реконструкцији у непосредној

будућности. У погледу дела северно од моста, етапни развој би требало да буде такав да омогући културно уређење и стварање пријатног парковско-градског амбијента — на еспланади Косанчићевог Венца. На тај начин ниуколико се не би прејудиицирало решење у наредној етапи, било да се прихвати и даље задржавање старог амбијента или да се приступи енергичнијој реконструкцији.

У погледу саобраћајног решења са новом улицом која се усеца у савску падину испод Косанчићевог Венца како је дао Урбанистички завод конкурсним подлогама, оцењивачки суд није дошао једногласно до уверења да је тај део улице и неопходно потребан. Пошто извођење тог дела улице захтева скупе теренске радове који би сем тога знатно утицали на изглед и на мирни карактер падине, Конкурсна комисија сматра, да у прво време не би требало приступити овим радовима док се целисходност ове трасе не провери.

Ова гледишта нису делили у потпуности ни у једнакој мери сви чланови оцењивачког суда, али су она код падине дошла до изражаја, па је на основу свестраног разматрања и дискусије већином гласова одлучено:

Да се свим поднетим радовима призна предвиђена накнада у суми од 250.000 динара.

Да се прва награда у суми од 300.000 динара додели аутору рада са ознаком 93579.

Да се друга награда у суми од 250.000 динара додели аутору рада са ознаком ВИДИК.

Да се трећа награда у суми од 200.000 динара додели аутору рада са ознаком ПОТЕЗИ.

Да Конкурсна комисија препоручи расписивачу да посебно откупи веома успело израђену макету рада НИВО.

Највећи квалитети рада 93579 су у обради и реконструкцији дела северно од моста у коју је аутор унео највише уживљавања и извесне рафинираности што ствара уверење да би у даљој студији дао још боље резултате.

Концепција решења даје могућности за једно добро, једноставно и етапно

извођење. Положај и пластични израз објекта хотела је врло добар мада има доста недостатака у погледу прилаза хотелу.

Рад ВИДИК је у свему доста уравнотежен и нема крупнијих недостатака. Саобраћај је решен исправно а поред тога меко вођење трасе нове улице испод Косанчићевог Венца је успело. У пластичном обликовању недостаје јача изражајна снага, реконструкција блокова између ул. Кнеза Симе Марковића и Косанчићевог Венца решена је доста конвенционално, а сасвим је неуспело постављање високог објекта уз Бранкову улицу.

Рад ПОТЕЗИ има озбиљне и крупне недостатке у решавању саобраћаја, који се не би могли уклонити без јаче прераде целог решења. У погледу пластичног обликовања и композиције овај рад има високе квалитете иако је концепција обликовања северног дела Савске падине неприхватљива.

После напред донете одлуке Конкурсна комисија је отворила коверте са именом аутора и констатовала да је:

Аутор рада са ознаком 93579:

арх. Мате Бајлон, арх. Бранислав Миленковић.

Техн. сарадња: студенти архитектууре Андрија Шек, Боривоје Анђелковић, Александар Стјепановић, Светислав Личина, Дејан Церовић.

Аутор рада са ознаком ВИДИК:

инж. арх. Димитрије Маринковић.

Аутор рада са ознаком ПОТЕЗИ:

арх. Никола Добровић.

Аутор рада са ознаком НИВО:

арх. Петровић Зоран, арх. Јањић Слободан, арх. Палишашки Милан.

Макета: арх. Палишашки Милан.

Фото: Дебељковић Бранибор.

Аутор рада са ознаком ВЕСНА:

арх. Бранко Петричић.

Сарадња: арх. М. Којадиновић, апс.

арх. Љ. Миловановић, техн. Р. Чконовић, техн. О. Стојановић.

КОНКУРС ЗА ИДЕЈНО РЕШЕЊЕ ТРГА РЕПУБЛИКЕ У БЕОГРАДУ

Записник са закључне седнице Конкурсне комисије

Приликом доношења одлуке о успеху поднетих радова Конкурсна комисија се сагласила да мерило за оцену радова буде:

Архитектонско оформљење Трга комбиновано са решавањем саобраћаја на првом месту, а затим квалитет решења, на какав је начин усвојена идеја консеквентно и правилно обрађена; сем тога, студиозност и разрада, а све то у оквиру реалних могућности извођења.

Имајући то у виду Конкурсна комисија је дошла до закључка, да се распоред конкурсних радова према успеху класифицира на овај начин:

1. Рад под ознаком 30003.
2. Рад под ознаком 57073.
3. Рад под ознаком 17777.
4. Рад под ознаком 50550.
5. Рад под ознаком 78510.
6. Рад под ознаком 99733.
7. Рад под ознаком 97346.

8. Рад под ознаком 11111.

9. Рад под ознаком 55555.

10. Рад под ознаком 10002.

11. Рад под ознаком 00009.

Радови под ознаком: 12345, 30303, „55555“ и „Форум“ нису испунили услове конкурса.

С обзиром да је у конкурс ушло мање од 14 радова, који одговарају распису Конкурсна комисија је другојачије расподелила награде у односу на предвиђене условима.

Према томе радови су овако награђени:

Првом наградом рад под ознаком 30003 дин. 500.000

На другом месту рад под ознаком 57073 дин. 300.000

Треће и четврто место деле радови под ознаком 17777 и 50550 дин. 250.000

За ниже наведене радове Конкурсна комисија предлаже расписивачу да подели накнаду у следећим износима:

За рад под ознаком 78510 дин. 150.000

За рад под ознаком 99733 дин. 125.000

За рад под ознаком 97346 дин. 125.000

За рад под ознаком 11111 дин. 75.000

Остали радови под ознаком: 55555, 00009, 10002 нису узети у обзир за накнаду.

Четири рада под ознаком: 12345, 30303, „55555“ и „Форум“, који нису удовољили условима ипак су узети у оцену, али је Конкурсна комисија дошла до закључка да немају таквих квалитета да их треба наградити ван конкурса.

После овога Конкурсна комисија је приступила отварању коверата са именима аутора награђених радова као и коверата за повратак радова који се предлажу за накнаде.

Пошто је констатовала да су аутори радова, који су предложени за накнаде, дали изјаву да пристају на накнаду, отворени су коверти са именом аутора.

После отварања свих коверата констатовано је да је:

Аутор рада под ознаком 30003:

инж. арх. Јањић Слободан, инж. арх. Петровић Зоран, инж. арх. Палишашки Милан, инж. арх. Бравачић Стеван.

Аутор рада под ознаком 57073:

инж. арх. Јанковић Михајло, инж. арх. Богуновић Угљеша, инж. арх. Миленковић Душан, инж. арх. Королија Милан, инж. арх. Јовановић Добривоје, сви из атељеа за архитектуру „Стадион“ — Београд.

Аутор рада под ознаком 17777:

инж. арх. Крпић Константин, инж. арх. Богошевић Живорад.
Сарадник: студент архитектуре Ђукић Миљивоје.

Аутор рада под ознаком 50550:

инж. арх. Бравачић Стеван, инж. арх. Палишашки Милан, инж. арх. Петровић Зоран, инж. арх. Јањић Слободан.

Сарадник: студент архитектуре Симић Иван.

Аутор рада под ознаком 78510:

арх. Игњатовић Богдан, арх. Кабиљо Леон, арх. Дамјановић Божиња, арх. Гардиновачки Бранка, арх. Филиповић Драгољуб, арх. Васић Радмила.
Техничар: Радовановић Радојка.

Аутор рада под ознаком 99733:

арх. Милићевић Миодраг, арх. Ђорђевић Миодраг.

Аутор рада под ознаком 97346:

инж. арх. Илијић Перослав, инж. арх. Загода Јурај, инж. арх. Фрелих Звонимир.

Сарадници: инж. арх. Илијић Мирјана, инж. арх. Томић Миро, инж. арх. Дебартоли Зденка.

Аутор рада под ознаком 11111:

арх. Лeko Д. Љубица.

Сарадник: арх. Петровић Ђорђе.

Пошто је Конкурсна комисија констатовала да су аутори рада под ознаком 30003, који је добио прву награду и аутори рада под ознаком 50550, који дели треће и четврто место иста лица, а с обзиром да члан 5 Правилника о конкурсима у области грађевинског пројектовања не дозвољава да један аутор на конкурс учествује са више радова, то се награда за рад под ознаком 50550 не може исплатити.

Као прилози овог записника следе појединачни прикази радова.

Чланови Конкурсне комисије: Швабић Михаило, Матић Боривоје, Рибникар Владислав, Брашован арх. Драгиша, Којић арх. Бранислав, Радовановић арх. Михаило, Шуица арх. Ђорђе, Богојевић арх. Ратомир.

Известиоци: Антоновић арх. Савка, Ђорђевић арх. Јован.

Јавни саобраћај

Аутобуски саобраћај. — Данашње аутобуске линије, које се завршавају на Тргу Републике, не морају даље имати свој терминус на тргу. Аутобуси као најеластичнија возила, погодном организацијом, у стању су да савладају све потребе, а да не ремете остале видове саобраћаја.

Рад 30003 даје веома повољно решење у близини чворне тачке на просеку

Дечанске и Македонске улице са јачим засецањем тротоара увођењем најближих траса за потребе аутобуских станица. Тиме се не ремете главни токови у основном делу коловоза, а сва аутобуска возила се путем изливања и уливања уводе и изводе из својих трака. Једино при пуном заокретању и мењању смера возила долази се до просечних тачака, које нису опасне јер се пре и после пресецања врше уливања и изливања а не чисто пресецање те се знатно приближујемо карактеристикама кружног кретања, које је у оваквом случају повољно.

Одвојене трасе за аутобусе треба да имају ширину коловоза, најмање 7,00 м. Полупречник кривине на повратном кругу мин. 15,00 м.

Не постоји никаква сметња да се извесне линије које долазе из источног и јужног дела града спроведу кроз област трга и пропусте ка Калемегдану и ка Душановој улици.

Тролејбуски саобраћај. — Генерални план предвиђа вођење свих тролејбуских линија из правца Теразије и из правца Булевар Революције — Дечанска ул. до петље ка Калемегдану посредством Васине ул. која је за то оспособљена.

Ако се жели искључење трга и Васине ул. за пролаз јавних возила, онда остају три могућности:

1. Вођење линије Кн. Михајловом ул. до Калемегдана,

2. Улицом Браће Југовића и

3. Неком улицом између ул. Б. Југовића и Душанове (Симином, Јевремовом, Страхинића Бана).

Основни услов за вођење тролејбуских линија је да коловоз има најмање 9,00 м. ширине (три трасе), како би се омогућило претицање возила (пречник мин. 20,00 м.).

Варијанта под 1) отпада, јер је коловоз недовољан а карактер улице не дозвољава тролејбуски саобраћај са фреквенцијом од 1,5 мин. колико данас износи у ул. М. Тита.

Варијанта под 2) улицом Браће Југовића може да задовољи у погледу коловоза, јер постоји могућност проши-

рења. Постојећа ширина између грађевинских линија износи 15 м. што значи да би могао да се оствари коловоз од 9,5 са тротоарима од по 2,25 м. без травњака и дрвореда. Постојеће зеленило би морало да се уклони. Отпорност коловоза се мора саобразити и тешким возилима.

Повратни круг је могућ око парка на Студ. тргу, али такав круг је развучен а повратно уливање из правца Васине ул. у ул. Б. Југовића отежано је малим полупречником кривине. Све кривине тражиле би засецање углова и парка. Парк више не би имао потребан мир. Терминус захтева и објекте (за особље, за канцеларије, WC, тел. говорнице итд.) што не може бити остварено на том месту.

Варијанта под 3) искључује из горњих разлога ул. Симину, Јевремову и Јованову. Остаје као једина широка ул. Страхинића Бана али она лежи у савим ниској зони и доводи тролејбуску линију скоро у паралелу са трамвајском линијом бр. 2.

Све ове тешкоће ишчезавају усвајањем повратног круга у области Трга Републике. Рад 30003 може да изврши ту измену без тешкоћа. Будући да усваја нижи ниво за простор испред Дома ЈНА у односу на Трг Републике добија се могућност смештања ових горе побројаних просторија које су терминусу потребне. Разнобројна возила јавног саобраћаја су у тесној вези док су струјања добро диференцирана.

Ако се преко трга дозволи веза само за приватне аутомобиле између Васине и Коларчеве ул. онда је диференцирање разних врста саобраћаја доведено до потпуности.

Недостатак. — На тролејбуској линији укидају се два међустанична растојања (приближно 600 м.) у односу на повратни круг код Калемегдана а јужно међустанично растојање (око 300 м.) у правцу ка Студ. тргу.

Приватна возила. — Искључивање везе Васина — Коларчева ул. може се извести под условом да се јаче користе ул. Б. Југовића и Кнез Михајлова. С обзиром на узане коловозе било би по-

требно увести једносмерни саобраћај на делу Обилићевог Венца — Змај Јовина и Француска — Змај Јовина.

Међутим, Змај Јовина ул. има коловоз од свега 7 м. и нема могућности проширења те се не може узети у обзир за појачан двосмерни саобраћај.

Прва следећа трансверзална веза могућа је тек у ул. 7 Јули а то је исувише удаљено од почетка диференцирања смерова.

РАД ПОД ОЗНАКОМ 30003

Најдоминантнији објекат, уопште на тргу, зграда ГНО својим високим блоком даје одличан завршетак продору до Кнез Михајлове ул. а својим ниским крилом везује се за бок Позоришта.

Решење блока Албаније спретно омогућава поставку градског хотела са кафаном, рестораном и терасом (једино кухиња у дворишту не задовољава). Висинско обликовање габарита у блоку Албаније може се оспорити нарочито из Кнез Михајлове улице. Повлачење грађевинске линије на углу Палате Истра са проширењем улице сасвим је оправдано.

Цео трг са својим продором према Дечанској и Македонској ул. претставља озбиљну сажету целину са снажним визурама у свим правцима са трга. Решење Стамбол Капије по предлогу пројектанта задовољава.

Адаптација Народног позоришта својим дозиравањем преко тротоара и коловоза из Васине ул. на главној фасади не решава интерну и екстерну функцију самог објекта него истодобно и затвара визуру Васине ул. и онемогућава директно струјање приватних возила у самој улици. Адаптација Позоришта захтева бочно дограђивање баш из поменутих разлога.

Квалитети којима се истиче овај рад су следећи:

1. Подела укупне расположиве површине на три дела од којих је највећи резервисан за пешаке а друга два служе за решавање јавног саобраћаја у зони трга, функционално различито ова површина се складно везује посредством зелених елемената и објеката.

2. Главни објекат на тргу, Дом Народног одбора, има одговарајући видни положај, згодно је приступачан и са мирне површине трга и са саобраћајних чворова, добро решава проблем денивелације према Дому ЈНА и пружа позитивне сугестије за функционално и обликовно решавање самог објекта.

3. Искључење јавног саобраћаја са главне површине трга и његово решавање тангентијално на правилно постављеним и оформљеним саобраћајним површинама, са добрим токовима самог саобраћаја.

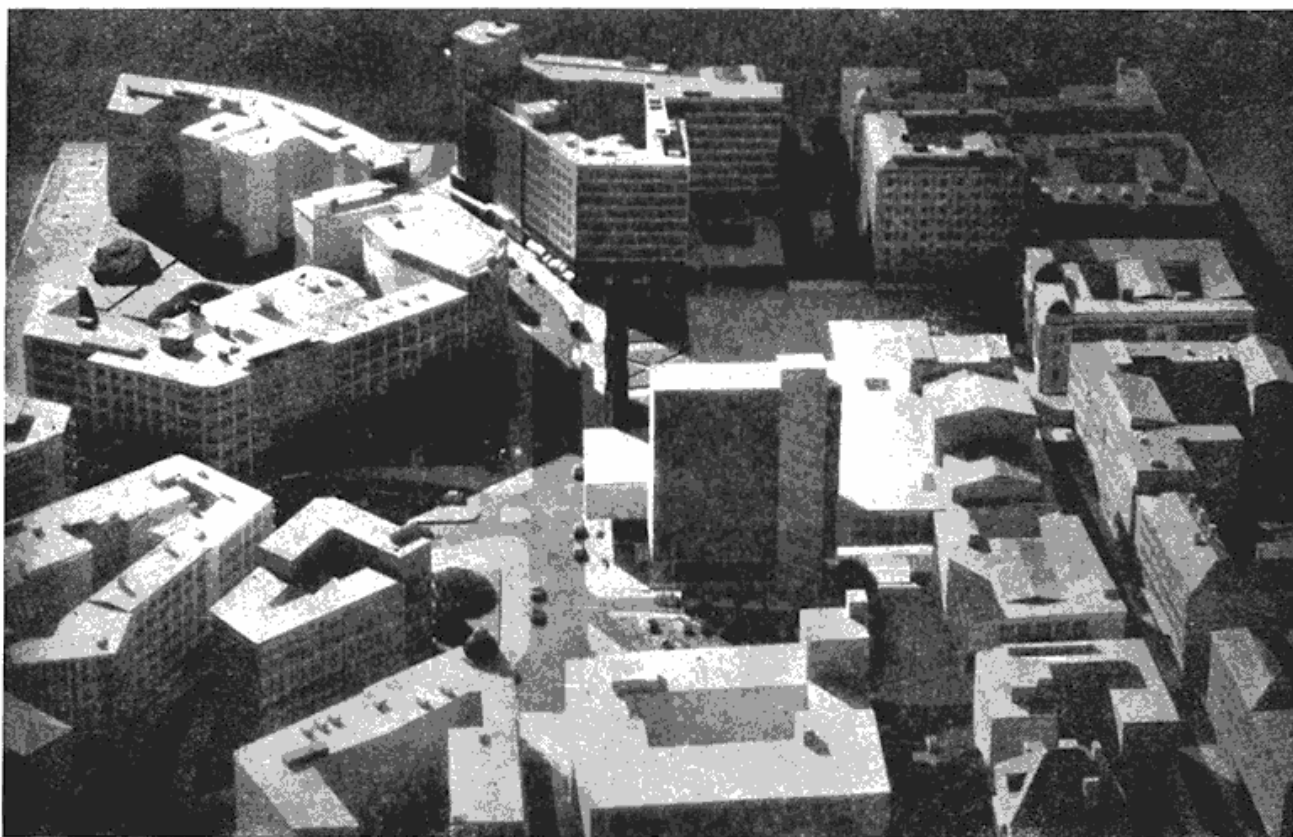
Рад пружа непосредно корисне сугестије за даље студије међу којима треба посебно решити питање могућности пуног или делимичног искључења саобраћаја са мирне површине трга.

РАД ПОД ОЗНАКОМ 57073

Основна концепција овог рада састоји се у томе што се на један покренути начин решава проблем Трга Републике. Полазећи од тога да се ул. Васе Чарапића задржи за саобраћај и да овај саобраћај дели пространство трга на два дела — аутори су своју концепцију засновали на идеји да постигну ову диференцију спуштањем нивелете трга у делу Дома ЈНА. На тај начин су образована два јасна издвојена пространства два планума трга која су повезана широким степеништем. Осим тога пројекат предвиђа с обзиром на дивергентне правце појединих улица изградњу свих блокова на покренут и живописан начин како у погледу појединих планова тако и у висинском погледу. (Завршне висине венаца).

Задржавањем главних саобраћајних токова у сектору трга а са тиме у вези и линија возила за масовни саобраћај аутори су нагласили главне прилазе линија и то линија Славија — Калемегдан, Дечанска — Калемегдан, Македонска — Калемегдан итд. Једна од аутобуских линија води Југовићевом улицом ка Студ. тргу као завршном циљу.

Реконструкција постојеће зграде позоришта предвиђа се на тај начин што се испод нивелете Трга предвиђа доградња улазних делова позоришта а са-

Сл. 10 — Трг Републике, поглед са Дома Југословенске народне армије. Макета првонаграђеног рада. Аутори: арх. Слободан Јањић, арх. Зоран Петровић, арх. Милан Палишашки и арх. Стеван Бравачић

мим тим постиже и неповољни прилаз, а веза пешака који долазе масовним превозним средствима (изгубљена висина), с обзиром да пешаци код доласка позоришта треба да сиђу отвореним степеништем а затим да се унутрашњом везом подигну на ниво партера. Осим тога колски прилаз позоришту је неподесан и отежан с обзиром да је потребно прећи непокривен пут од кола до улаза у позориште.

Изградња новог блока као најосетљивијег проблема Трга Републике замишљена је на исти тако покренут и живописан начин тако да се формирају два трга према згради Југо банке и према згради постојећег позоришта која снажније диференцирају пространства доњег дела трга од спуштеног дела трга уз зграду Дома ЈНА.

Међутим предложеним се решењем поред тога што се одређује један спе-

цифичан став према проблематици Трга Републике који има свој практичан и теориски значај и који у разradi и са елиминисањем извесних недостатака у погледу вођења планова појединих зграда и завршних висина венаца може довести до једне складно укомпоноване целине.

Најзад рад показује и позитивне опште архитектонске квалитете уз одговарајућу студиозност и презентацију.

РАД ПОД ОЗНАКОМ 17777

Решењем се предлаже просторно развијање трга у правцу Кнез Михајлове улице — Дом ЈНА, са укључењем постојећег дела трга испред зграде Музеја. Површински простор је подељен просецањем саобраћаја у правцу Васине улице. Трг до Васине улице у једном је нивоу, а према Дому ЈНА у два нивоа.

РАД ПОД ОЗНАКОМ 50550

Главно простирање трга је по подужној осовини, управној на Дом ЈНА, кроз трг је пропуштен општи саобраћај сем аутобуског, термину са аутобуских ли-

нија и паркинг налазе се испред Дома. Саобраћај прегледан, исправно постављен и омогућује правилно кретање у свим правцима. Може се замерити непотпун приказ саобраћајних линија на неким чворовима.

CHRONIQUE DE BELGRADE

Résultats des concours urbanistiques qui ont eu lieu en 1954

Au cours de 1955 plusieurs concours ont été annoncés et avant-projets terminés pour la construction des immeubles et l'aménagement des projets urbains très importants pour la vie économique et sociale ainsi que culturelle de la ville de Belgrade.

Le jury appelé à examiner les projets du nouveau bâtiment du Musée de la ville de Belgrade a fait son rapport. Les deux premiers prix ont été décernés aux auteurs des travaux portant les chiffres 91112 et 37331 faits par l'architecte Ratomir Bogojević de Belgrade et les architectes Zdravko Bregovac et Vjenceslav Rihter de Zagreb.

Durant la dernière session la Commission du plan urbain de la place Dimitrije Tucović a résolu de donner au travail portant le chiffre 56128 le premier prix, se montant en valeur de 450.000 dinars. Les auteurs sont les architectes Branislav Mirković et Branko Aleksić ainsi que l'étudiant en architecture Ivan Janković.

La Commission appelée à faire la révision des projets idéaux pour le bloc entre la

rue du Maréchal Tito, la rue Masarik et celle du prince Miloš a décidé de décerner le troisième prix de 150.000 dinars au travail sous le chiffre »Konus«. Les auteurs sont les architectes Nikola Šerčer et Vera Ćirković de Belgrade.

La Commission pour le plan des rives de la Save (zone du nouveau pont) a fait un compte-rendu des avants-projets qui lui ont été transmis. Le premier prix de 300.000 dinars a été décerné au travail portant le chiffre 93579, donc aux auteurs: architecte Mate Bajlon, architecte Branislav Milenković, avec le concours technique des étudiants en architecture: Andrija Šek, Borivoje Andjelković, Aleksandar Stjepanović, Svetislav Ličina et Dejan Cerović.

La Commission du concours pour le projet idéal de la Place de la République à Belgrade a décidé de donner le premier prix de 500.000 dinars au travail 30003 dont les auteurs sont les ingénieurs architectes Slobodan Janjić, Zoran Petrović, Milan Pališaški et Stevan Bravačić.

Illustrations dans le texte:

Fig. 1 et 2 — Vue de perspective et façade principale du Musée de la ville de Belgrade. Auteur: architecte Ratomir Bogojević — premier prix

Fig. 3 et 4 — Plans du rez-de-chaussée et du dépôt du Musée de la ville de Belgrade. Auteur: R. Bogojević — premier prix

Fig. 5 et 6 — Vue de perspective et maquette du Musée de la ville de Belgrade. Auteurs: architectes Zdravko Bregovac et Vjenceslav Rihter (Zagreb) — premier prix

Fig. 7 — Plan d'aménagement de la Place Di-

mitrije Tucović ayant obtenu le premier prix. Auteurs: architectes Branislav Mirković, Ivan Dj. Janković et Branko Aleksić

Fig. 8 et 9 — Plan et vue de perspective du bloc entre la rue du Maréchal Tito, la rue Masaryk et celle du prince Miloš. Auteurs: architectes Nikola Šerčer et Vera Ćirković — troisième prix

Fig. 10 — Maquette de la Place de la République. Auteurs: architectes Slobodan Janjić, Zoran Petrović, Milan Pališaški et Stevan Bravačić — premier prix